СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 284. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, субота, 6-го грудня 1947. No. 284. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, December 6, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

90 ПІДРИВНИХ ГРУП ЗАРЕЄСТРУВАВ ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР

Вашингтон, 4 грудня. — Ген. прокуратор Там Кларк вислав до федеральних бюр лісту біля 90 різнородних організацій, між ними теж і кілька шкіл, як нельояльних до Америки. Лісту зладила Федеральна Рада Льояльности. Це зроблено на те, щоб бюра були обережні при прийманні до державної служби членів таких організацій. До підривних груп зараховані між ін.: Комуністична партія, Ку-Клакс-Клен, Рада Африканських Справ і Колюмбіяни. Більшість організацій це комуністичні „фронти", як ось Рада Американсько-Совєтської Приязни, яка має в своїм складі визначних американців. Крім організацій є теж школи, яких деякі імена подано до відома бюр. Досі зараховано до нельояльних такі школи: Джеферсона Школа Суспільних Наук, Там Пейн Скул, з Вестчестер, Н. Й., Семюел Адамс Скул, у Бостоні, Филаделфія Скул оф Сошел Сайенсес, Волт Витмен Скул оф Сошел Сайенсес, з Нюарку. Між групами, поміщеними на лісті находяться групи комуністичні й фашистівські американського походження. Поміж організаціями з чужоземними іменами згадуються організації вірменські, італійські, німецькі, польські, японські ,мадярські, жидівські. Багато організацій є скритих під назвою робітничих наукових, революційних, міжнародніх, нігерських, або під назвою якогось з визначних американських письменників та діячів. Комуністична партія має лише одну назву, а це К. П. Америки, отже різні етнографічні групи криються під цею назвою. — Кілька груп, між ін. Краєва Рада Американсько-Совєтської Прияїні, заперечили, наче б вони були нельояльні. Деякі інші заявили, що не мають що сказати.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАОХОЧУЄ ДО ОЩАДНОСТИ В ХАРЧАХ

Вашингтон. — Президент Труман дав вказівки свому кабінетові, щоб посилити кампанію за щадження харчів з метою поборювати інфляцію, а теж і збільшити припаси для Европи. Після того появилися негайно пригадки про безмясні вівтірки, безяйцеві четверги і про потребу щадження муки та хліба. Кабінет підготовляє цілковите замкнення продукції алькоголю на якийсь час, щоб заощадити 100,000,000 бушлів збіжжя. Для переведення такої програми мають дати допомогу теж стейтові чинники.

ВОЛЕС АТАКУЄ МАРШАЛА И ЙОГО ПОЛІТИКУ

Ню Йорк. — У завзятій атаці на закордонну політику Америки ,ведену Джорджом Маршалом при допомозі його Пляну, бувший віцепрезидент Генрі Волес заявив, що небезпека для американської свободи приходить не від якогось заграничного ворога, а від самих американців. Це сказав він на обіді Американської Партії Праці повіту Кінґс, уладженім в готелі Ст. Джордж, у Бруклині. Він твердив, що це звичайна злуда, коли хто говорить що підготова до загальної оборони йде від потягнень Росії. Це походить від кампанії за мілітаризацію Америки, яку викликали могутні сили в Америці ще за воєнних часів. Попри напади на заграничну політику Маршала, Волес склав признання Вітові Маркантонієві за його ліву політику в конгресі. В обороні комуністів вичислював Волес їхні заслуги у такий спосіб, що згадував не те, що вони робили, але те, чого вони не робили.

ЕЛЕКТРИЧНА ЮНІЯ НЕ МАЄ ПРАВА ЗАСТУПАТИ РОБІТНИКІВ

Ню Йорк. — Могутня юнія електричних робітників не має права брати участи у переговорах з підприємством Ремингтон-Ренд в справі наладнання робітничих спорів тому, що ця юнія не повинувалася робітничому законові й не вислала протикомуністичної заяви до уряду. Таке рішення видала Краєва Рада Робітничих Відносин. Юнія має 10,000 членів між робітниками у згаданому підприємстві. Рішення матиме таке значення, наче б юнія не мала урядового признання й тому інші юнії будуть заступати загал робітників перед управою Ремингтон-Ренд. Тому, що інші могутні юнії, як от майнерська юнія, відмовилися від складення некомуністичних заяв, це рішення має засадниче значення і для них.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПОЧАЛА КАМПАНІЮ ЗА ПОЛІТИЧНИЙ ФОНД

Вашингтон. — Екзекутивна рада А.Ф.П. почала небувалу досі в історії американського робітничого руху кампанію за призбирання добровільного мільйонового фонду на вибір конгресменів, які зобовяжуться скасувати новий робітничий закон Тефта-Ґартлія. Для цієї цілі буде покликана до життя „Робітнича Виховна й Політична Ліга". Надіються, що кампанія принесе 2-3 мільйони долярів перед виборами в 1948 р.

У столиці говорять про потребу політичного поборювання комуністів в Европі

Вашингтон, 4. грудня. — Впливові особи з урядових і конгресових кол прийшли до висновку, що сама економічна допомога европейським країнам не вистарчить для їх відбудови, коли комуністи завзялися знищити Плян Маршала як у Франції так і в Італії. Джеймс Рестон, дипломатичний кореспондент Ню Йорк Таймсу, довідується з розмови на коритарях капітолю, що конгресмени не говорять цього прилюдно, але приватно вони висловлюють погляд, що рішуче треба буде скласти програму політичної боротьби з комунізмом. Вони навіть подають способи, як це осягнути. Отже в першу чергу вони домагаються допомоги некомуністичним групам в Італії й Франції в їхній боротьбі проти комунізму і запевнення урядів згаданих країн, що Америка прийде їм з чинною допомогою. Америка, так вони радять, мусить покинути політику неінтервенції і дати активну допомогу в різній формі некомуністичним групам. Понад те все Америка повинна розвинути заморську інформаційну службу і подавати правдиві інформації про положення в демократичних державах.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЗАЛОМАННЯ СОВЄТСЬКОЇ ГОСПОДАРКИ

Вашингтон. — З нагоди оповістки про паніку в Росії, оприлюднену радієвою програмою „Голос Америки", появилися різні коментарі про стихійний вибух невдовілля з совєтської господарки. Сенатор Скат В. Лукас з Илиной сказав кореспондентам, що звіти вказують на можливість цілковитого заломання російського господарства. Оці вісті, які наспіли з Росії про руни на банки та на крамниці, пояснюють напади Вишинського на Злучені Держави під час нарад Асамблеї Обєднаних Держав, сказав сенатор.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ РАТИФІКАЦІЇ МІЖАМЕРИКАНСЬКОГО ОБОРОННОГО ДОГОВОРУ

Вашингтон. — Президент Труман переслав сенатові до ратифікації Міжамериканський договір про взаємну оборону, який був складений на конференції в Ріо де Жанейро 2. вересня. Договір зобовязує 19 американських республик до спільної акції проти агресора. Оборонна зона Західної Півкулі простягається від Ґренландії й Аляски на півночі до Фалкляндських островів на півдні. Президент зажадав ратифікації цього договору три дні після того, як сен. Ванденберґ, голова сенатської комісії закордонних справ, зажадав предложення сенатові цього договору для швидкого одобрення.

„Істмус" — міжнародна революційна організація для повалення Совєтів

РЕВЕЛЯЦІЇ ПІДСУДНОГО НА БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ СУДОВІЙ КОМЕДІЇ У ВАРШАВІ

Варшава, 4. грудня. — Сьогодні, в другому дні большевицької судової комедії проти т. зв. Координаційного комітету польських підпольних сил, зізнавав бувший керівник відомої польської підпольної організації ВІН (Вольносьць і Визволенє), Вінценти Квєціньскі. Він заявив, що на просторі цілого Совєтського Союзу, в Польщі, Балтійських країнах, в Україні, Югославії та інших опанованих совєтами територіях існує міжнародна революційна організація „Істмус", яка поклала собі за завдання повалити совєтський режім. Одним з провідників цеї організації Квєціньскі назвав бувшого польського міністра хлборобства, Юліюша Понятовского. Квєціньскі „каявся" за точним взірцем всіх дотеперішних большевицьких підсудних, намагався представити всіх співобвинувачених як „чужих агентів" та вмішати в цілу справу американських і британських дипломатичних представників в Польщі. Вкінці патетично, як і його попердники на большевицькій лаві підсудних, заявив, що „він воліє вмерти чесним поляком, ніж жити чужим агентом". З його зізнань, натомість, аж надто пробивається бажання жити большевицьким агентом та окупити це життя коштом своїх співобвинувачених.

ЖИДІВСЬКО-АРАБСЬКА БОРОТЬБА ЗА ПАЛЕСТИНУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Єрусалим, 4. грудня. — Триденний арабський генеральний страйк на знак протесту проти рішення Генеральної Асамблеї ОД щодо поділу Палестини, закінчився сьогодні балянсом 11 вбитих жидів і 11 вбитих арабів та 77 ранених жидів і 50 ранених арабів, хоча деякі пресові агенції подають кількість вбитих на багато більше. В цілій Палестині продовжуються заворушення та бійки між жидами і арабами, подібно як і в усіх інших арабських країнах поширюються демонстрації і виступи арабів не тільки проти жидів, але й цих народів, представники яких в О.О.Д. заявилися за поділом Палестини.

ПОЛОЖЕННЯ В ҐРЕЦІЇ

Атени, 4. грудня. — Комуністичні заворушення у Франції та Італії, Конференція Ради закордонних міністрів в Лондоні, події в Палестині і т. д. відсунули на другий плян інформації про положення в Ґреції, що своїм характером та розміром доповняють загальну політичну кризу в світі. Сьогодні ґрецький міністер публичного ладу повідомив, що в останньому часі біля десять тисяч бувших лівих і правих партизанів скористали з проголошеної амнестії та віддали себе до розпорядження уряду. Проте, комуністичні безпорядки головно на півночі країни продовжуються і в поодиноких випадках скріплюються. Зі Салоніки сьогодні повідомлено, що відділ комуністів у силі біля 600 осіб перейшов кордон з Болгарії, нападаючи на місцевість Метаксадес в Тракії. В зударі з урядовими військами комуністи відступили знову в сторону Болгарії, зазнавши великих втрат.

ЧЕХИ ПОШИРЮЮТЬ СВОЮ ТОРГІВЛЮ ЗІ СОВЄТАМИ

Прага, 4. грудня. — Чехословацьке міністерство закордонної торгівлі сьогодні повідомило, що в майбутньому чеська торгівля зі Совєтами, на підставі нового договору виноситиме 17 до 18 процентів загальної закордонної торгівлі країни. В дальшому передбачується, що це відношення збільшиться до 60 процентів, з огляду на „залізну заслону", що унеможливлює чехам традиційні торговельні взаємини зі західними країнами.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ КОНВЕНЦІЮ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Женива, Швайцарія, 4. грудня. — Комісія Людських Прав О. О. Д. рішила сьогодні більшістю голосів приготовити насамперед конвенцію людських прав, яка зобовязувала б всі підписані під нею уряди. Рішення прийняго проти спротиву Совєтської Росії та її сателітів Югославії, України і Білорусі. Америка здержалась від голосування.

АРАНЬЯ СПОДІЄТЬСЯ ПРИТЯГНУТИ СОВЄТІВ ДО „МАЛОЇ АСАМБЛЕЇ"

Лейк Соксес, Н. Й., 4. грудня. — Предсідник закінченої сесії Генеральної Асамблеї О.Д., бразилієць д-р Освальдо Аранья висловив сьогодні надію і „переконання", що Совєтський Союз ще роздумається і вкінці таки візьме участь у праці створеної під час останньої сесії на американську пропозицію „Малій Асамблеї" О.Д., яку досі бойкотував. Аранья вважає, що створення цеї „Малої Асамблеї" є одним з найважливіших досягнень закінченої в минулу суботу сесії О.Д.

УХВАЛЕНО „КОНСТИТУЦІЮ БОЛГАРСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛИКИ"

Софія, Болгарія, 4. грудня. — Сальвою з гармат в столиці Болгарії повідомлено сьогодні ввечорі про ухвалення болгарським парляментом нової конституції „Болгарської Народної Республики". Її прийнято, очевидно, одноголосно.

ПЕРШИЙ СТРІЛ У ФРАНЦІЇ

ЦИВІЛЬНІ УРЯДНИКИ ВИХОДЯТЬ НА СТРАЙК. НІЦЦА В РУКАХ СТРАЙКАРІВ.

Париж, 5 грудня.. Сьогодні тут повідомлено про два перші випадки смерти від куль у Валенсії, від часу як організовані комуністами страйки, саботажі і безпорядки в країні почали прибирати характеру громадянської війни. До поширених в цілій країні страйків робітників сьогодні рішили долучитися теж сім з одинадцяти професійних спілок державних цивільних службовців, між ними спілка поліції, проголошуючи на понеділок і вівторок дводенний „остерігальний страйк". Проголошений страйк спаралїжує цілий урядовий апарат. Пропозиції прем'єра Шумана на підвишку платні не мали успіху. Для піддержки поліції і війська в поборюванні страйків уряд вчора покликав під зброю 80,000 нових резервістів. В Ніцці дійшло до справжньої громадянської війни, при чому страйкарі, переломивши кордони поліції і війська, були опанували поштовий уряд та цілий ряд інших публичних будинків. Проте, всі заворушення та боротьба між товпою з одного боку а поліцією і військом з другого, обійшлася ще без кровопролиття. Натомість у Валенсії, під час нападу і здобуття страйкуючими залізничої станції, двох страйкарів згинули від стрілів. В цілій країні продовжуються саботажі.

ДОЛЕС ПРО „ГЕРОЇЧНІ ЗУСИЛЛЯ ФРАНЦІЇ В САМООБОРОНІ ПЕРЕД ЧУЖИМИ ВПЛИВАМИ"

Париж, 4 грудня. Сьогодні приїхав до Парижа Джан Фостер Долес, висланий секретаром стейту ген. Маршалом з Лондону, щоб приглянутись положенні у Франції. В розмові з кореспондентами Долес заявив, що він приїхав до Франції, щоб приглянутись „величнім зусиллям французького народу в обороні перед чужою пенетрацією". Долес вважає, що події у Франції є важливіші ніж конференція Ради закордонних міністрів у Лондоні.

ДЕ ҐАСПЕРІ „ПОШИРИТЬ" ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД

Рим, 4 грудня. В обличчі загрозливого внутрішньо-політичного положення в країні ,італійський прем'єр де Ґаспері рішив відповідно „поширити" свій уряд, доповнюючи його новими міністрами та секретарами майже з усіх партій ,за виїмком комуністів. Де Ґаспері має тепер піддежку теж збоку лівих соціялістичних партій, що зірвали з послушними Москві комуністами. Теж представники правого Фронту Звичайної Людини мали б увійти до уряду.

МАРШАЛ ОБВИНУВАЧУЄ БОЛЬШЕВИКІВ В САБОТАЖІ ЙОГО ПЛЯНУ ВІДБУДОВИ ЕВРОПИ

Лондон, 4 грудня. На конференції Ради закордонних міністрів чотирьох великодержав американський секретар стейту, ген. Маршал, перервав сьогодні „монотонність", обвинувачуючи большевиків, що вони всілякими підривними засобами намагаються саботувати американську допомогу у відбудові Европи. Большевики зчерги повторювали свою агітку про американські намагання „поневолити" своєю допомогою інші країни.

КОНТРОЛЬНА РАДА В АВСТРІЇ ПОГОДИЛАСЬ НА ДЕВАЛЮАЦІЮ

Відень, 4 грудня. Одною з цілого ряду спірних справ між західними союзниками і Совєтами в Австрії була запропонована австрійським урядом видача нової валюти та девалюація дотеперішньої, що мало б причинитися до економічної стабілізації в країні, проти чого були, очевидно, Совєти. Після довших торгів та уступок, Контрольна Рада Союзників сьогодні вкінці погодилася на девалюацію.

БОЛЬШЕВИКИ ПОРУШУЮТЬ ДОГОВОРИ

Берлін, 4 грудня. Американське Військове Управління в Німеччині сьогодні формально закинуло Совєтам порушування договорів. В цьому випадку йшло про конфіскату большевиками поширюваної серед німців промови секретара стейту Маршала, виголошеної недавно в Шикаго, безпосередньо перед відїздом Маршала на конференцію в Лондоні.

ЗАСУДИЛИ СУДДІВ

Нюрнберг, Німеччина, 4 грудня. Американський військовий трибунал засудив сьогодні на досмертну тюрму 4 і на різні кари тюрми дальших 6 німецьких суддів, що грали визначну ролю в гітлерівському міністерстві „справедливости". Усіх обвинувачувано в „садизмі, злобі і жорстокості" у виконуванні їх „суддівських" обовязків.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ НАПАД НА АМЕРИКАНСЬКИЙ „ПОТЯГ СВОБОДИ"

Москва, 4 грудня. Большевицька партійна „Правда" надрукувала сьогодні статтю, в якій накидується на відомий американський „Потяг Свободи", називаючи його „гіпокризією на колесах".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3. 1917 authorized July 31. 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1 50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАВАЖИЛА В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ — АМЕРИКА

Немає ніякого сумніву, що не було б прийшло в Обєднаних Державах до вирішування поділу Палестини і творення жидівської держави, коли б не було в цій справі довголітніх, важких змагань жидів у цілому світі, зокрема, коли б не було завзяття і рішучости сіоністів та жидівської революційної боротьби в самій Палестині. Усе це, як знаємо, діставало сильну піддержку, моральну і матеріяльну, від жидів в Америці. Проте, як виявляється, навіть усі ці сили і впливи не вистачали, щоб дістати в Асамблеї Обєднаних Держав кваліфіковану більшість голосів, потрібну для вирішення поділу Палестини на дві держави, жидівську та арабську. По перших невдалих спробах у багатьох був поважний сумнів, чи це вдасться. Цей сумнів був цілком оправданий, бо поділ Палестини таки не був би перейшов, коли б не було американського сильного натиску.

Згідно з тим ,що пише на цю тему Дру Пірсон у своїй колумні з 2 грудня, президент Труман дуже натискав на департамент стейту, щоб він намагався здобути голоси, потрібні для ухвали поділу Палестини. Як пише Пірсон, президент мав дістати довірочні інформації, що департамент стейту „тайно саботує" справу поділу Палестини, рахуючись певно з тим, що надто прихильне його становище може наставити проти Злучених Держав ворожо цілий арабський світ. Білому Домові йшло головно про голоси таких держав, які звичайно голосують в такий спосіб, як і Злучені Держави, а які тим разом голосували інакше. Це Ліберія, Гаїті, Етіопія, деякі держави Латинської Америки, Китай, чи такі як Греція, що не могли б нині існувати, якби не американська допомога. Теж пані Рузвелт, як пише Пірсон, звернулася до президента Трумана, щоб вплинув на департамент стейту та заявила, що зрезигнує зі становища американської делегатки до Обєднаних Держав, коли через індеферентність департаменту стейту не перейде ухвала про поділ Палестини.

Не знаємо ,чи так точно було, як це описує Дру Пірсон. Може є в цьому дещо правди, а більше здогаду, потрібного грубо платному авторові для журналістичної сензації. Тому навіть не передаємо дальших подробиць. Проте й ми не сумніваємось, що коли б уряд Злучених Держав не був натиснув, ухвала про поділ Палестини була б таки не перейшла. Отже, якщо жиди мають бути комусь вдячним за це, що здійснилась їхня мрія, на якої здійснення ждали дві тисячі років, то ця дяка належиться Злученим Державам ,на які спадає тепер теж і головний тягар перевести ухвалу Обєднаних Держав в життя. Бо коли так не буде, то, як уже заповідають, є готова друга сила заводити порядок в Палестині.

Цею силою є Совети. Не даром жеж вони голосували за поділ Палестини! Та це є те найгірше, що могло б статись, а до чого не можна Америці допустити. Як Англія вицофає з Палестини свої війська, щойно тоді готова там зачатись найзавзятіша боротьба між жидами і арабами, якщо вони до цього часу не прийдуть до розуму. Анархія в Палестині була б добрим грунтом для совєтської пропаганди і агресії. Значить і тут буде слово — за Америкою.

Панамериканська Українська Конференція

4)

V. НАРАДИ.

Основою нарад ПАУКонференції, крім звітів з поодиноких країн, був головно цілий ряд докладів на теми, звязані безпосередньо з життям українців в американських країнах, їх працею і потребами та насамперед їх обовязками у відношенні до країни і народу, з яких походять. Реферати, що вже в найближому часі будуть надруковані в цілости, виголосили: проф. Микола Чубатий: „Українська справа сьогодні"; о. С. В. Савчук: „Наш погляд на основи суспільства"; д-р Теодор Дацків: „Наші політичні засади"; д-р Лука Мишуга: „Панамериканська українська допомога визвольним змаганням українського народу;" інж. Володимир Коссар: „Проблеми одного спільного українського представництва поза межами України", та д-р Лонгин Цегельський: „Допомога і оборона української еміграції в Европі".

Кожний референт на закінчення свого докладу поробив відповідні висновки у формі проєкту резолюцій, що й були головною базою нарад. На окрему увагу заслуговують головно дебати над резолюціями в справі положення України і в Україні, допомогу українським визвольним змаганням та новій українській еміграції і проблеми творення одного спільного українського представництва поза межами України.

Положення України та в Україні.

Дебати ПАУКонференції в цій справі (доклад проф. М. Чубатого) виявили, що деякі з учасників ще не позбулись деяких ілюзій, іменно щодо „міжнародного визнання української державности". В дискусії над дотичною резолюцією чулося застереження, мовляв, „аби не пошкодити собі в майбутньому, заперечуючи теперішню державність України, хоча вона на ділі не існує". Погляд, по нашому, наскрізь помилковий, бо одне діло право України на державність, друге —сама державність, а третє сьогоднішнє положення України. Цю справу вже нераз заторкувано на сторінках української преси. Згадати б тільки статтю в „Свободі" (з 15-го жовтня) про „Членство Совєтської України в О. О. Д. з перспективи двох років" та в европейській „Українській Трибуні" (з 1-го листопада) статтю З. Пеленського про „Україну в ОН,', де річевими аргументами виказується, що Україна не має сьогодні жодного „міжнародного визнання", що її береться так, як воно є наділі, іменно совєтсько - російською колонією та що признання Москві українського голосу в О. О. Д. і шкода з цього для України з процентами анулює цю проблематичну „користь", яку дехто добачує в самому тільки міжнародному „говоренні про Україну". В цій справі на ПАУ-Конференції так і не поставлено „точки над і", бо й сам рефент, виходило б, стояв радше на становищі, що „й так зле й так не добре". Та це справа більше мереторичного і формального порядку, яка не має більшого впливу, чи значення в практичному поступованні. Проте, теж її треба поставити ясно, бо й саме фактичне положення як України, так і в Україні в нікого не збуджувало найменшого сумніву щодо його грози.

Допомога українським визвольним змаганням.

Проблема американсько - української допомоги визвольним змаганням українського народу (доклад д-ра Л. Мишуги) була без сумніву головною точкою в нарадах ПАУ-Конференції. Чим і як допомогти, щоб результати були найкращі, щоб найшвидше добитись мети — визволення України. Заторкнено всі можливості і способи, обговорено всі засоби допомоги від безпосередньої починаючи а на допомозі на „довшу мету" кінчаючи і все зводилось до того, що референт схопив двома цитатами з „Патетичної Сонати" М. Куліша: „Покійниками не воюєш — гей, якби повстанці" та „гармат би нам і кулеметів замісць мрій, тату". Можливості українців американських країн щодо допомоги під цим оглядом дуже обмежені, але вони, натомість величезні, як іде про здобування для України та української боротьби опінії світу, про голошення Правди про Україну, про заступництво і оборону чести та інтересів України і українського народу в наших американських країнах та на міжнародньому терені і т. п. аж до зусиль, щоби домогтись конкретної допомоги для українських визвольних змагань і визвольної боротьби від урядів наших американських країн.

Справа спільного українського фронту.

Дискусія над проблемою допомоги визвольним змаганням українського народу заторкувала і безпосередньо звязувалась з проблемою спільного визвольного українського фронту та спільного українського представництва поза межами України, що сконкретизував у своєму докладі інж. В. Коссар з Канади. Дебати над цею проблемою були однаково важливі, як теж інтересні. Власне під цим оглядом учасники Конференції справді виявили свою повну громадську зрілість і насамперед велику турботу про долю українського народу та перемогу української справи, яку поставлено на першому місці. Під час дебат було „говорено відверто". Хто пробував протаскувати одну чи другу думку так сказати б „з флангу", того заставляли йти прямо і говорити одверто в чому діло і що він думає. При обговорюванні резолюції про признання і привіт Українській Повстанчій Армії, один з делегатів пропонує, щоб там додати вставку „і Її Проводові". Негайно вивязалась дискусія: якому проводові? Хто є проводом? Чи маєте на думці УГВР? Відповіді і твердження, які при цій нагоді висловлено, можуть послужити найкращим свідоцтвом власне громадської зрілости та українського патріотизму учасників ПАУКонфернції. Один з делегатів УКК заявив: Якщо ми матимемо наявні докази, що справді УГВР є політичним проводом УПА та що УПА її за такий визнає, то я перший, що висловить УГВР найбільше признання. По очах інших можна було пізнати, що вони думають так само. Це й підтвердив інший делегат УКК, вже роджений в Америці, додаючи, що в спорах і непорозуміннях українських партій в Европі він не визнається і ані трохи не має охоти з ними познайомлюватись. Для нього важлива справа визволення України і проблема, як до цього визволення причинитися. Це саме пробивалось з кожного слова всіх делегатів. Тому теж ціла Конференція стояла під знаком УПА, цеї збройної сили українського народу, саму назву якої повторювано на Конференції завжди тільки з найбільшою пошаною і признанням. Провід цеї геройчної Армії? Ясно, що він є, бо мусить бути і про це найкраще переконують подвиги УПА. Де й хто цей провід? В пресових комунікатах вже згадувано про генерала Тараса Чупринку, головного команданта УПА. Хай живе генерал Тарас Чупринка, командант УПА! На еміграції видвигається і оспорюється наявність політичного проводу, іменно УГВР (Українська Головна Визвольна Рада). Справу, як згадано, оспорюється в Европі, хай же її там і полагодять. Але яке діло до того українцям в Америці? Для них важлива справа не осіб і партій, тільки визволення України, якій вони раді б всіми силами допомогти. Тому вони з глибини душі кричать: „Хай живе УПА та її боєвий Провід"! Без огляду на склад і особи в цьому проводі.

Друга справа великої ваги, це переконання американських українців про необхідність обєднання всіх українських сил довкруги і для справи визвольних змагань, та рішучий осуд тих, хто це обєднання розбиває, чи до нього не допускає. Становище в одній і другій справі виключає будьякі спекуляції будьяких політичних партій чи груп на становищі американських українців. Воно аж надто ясне і на ньому будуть дальше базуватися праця і зусилля обєднаних для спільної мети в Панамериканській Українській Конференції українців американських країн. Справа визволення України насамперед! До цего визволення можна найкраще причинитися спільними і обєднаними силами всіх українців в світі. Ця правда була базою, предметом і вислідом Першої Панамериканської Української Конференції і в цьому її успіх та значення.

Микола Чубатий.

Справа інформації світу про Україну

II.

Інформування англосаського світу про Україну таким шляхом, як це ми робимо при помочі Українського Квартальника, хоч і є корисним, одначе воно далеко не вичерпує потреб нинішних часів. Немає страху, який висловив один із критиків квартальника, що, мовляв, державні мужі не мають часу читати довгих статей та над ними застановлятися. Їм треба коротких інформацій в ядерних журналістичних статтях.

Хто таке пише, той не знає метод праці новочасного державного апарату великих держав. На студію потрібних для державного мужа проблем час завжди находиться, бо він не робить цього сам, але відповідний референт, який саме потребує основних праць для цеї цілі. Це він дає своєму шефові коротке ядерне, але основне звідомлення про справу, яка його інтересує. Важне тільки, щоби публікація здобула його довіря, а не пішла до коша, як іде львина частина пропаганди.

Як сказано, Квартальник не вичерпує всіх потреб нинішної інформації про Україну прямо тому, що він є квартальником, а мало не кожен день несе нам так багато нових подій про Україну, що їх треба б якнайскорше пускати в світ та старатися, щоб їх використовували відповідні пресові агенції та журналісти.

Теж і в цій справі стрічаємося часто з наївністю декого із наших людей, які переконані, що кожна річ, написана та надана на пошту, буде використана та напечатана у звідомленнях великих пресових агенцій. Цю наївність розвіяла б кожному із авторів таких поглядів недовга практика, що її має за собою хочби Конгресовий Комітет. Дістатись інформаціям про Україну на сторінки великої преси незвичайно важко. Тут часто заважують особисті звязки. Тому пропоноване одним із дискутантів видавання т и ж н е в и к а про У к р а ї н у з журналістичними статтями про біжучі події це був би рішучо намарне виданий гріш. Зате більша надія на успіх, коли будемо старатись дістатися до американських журналів та магазинів дорогою особистих звязків.

Тижневик в англійській мові потрібний більше для американського-українського молодого покоління ніж для неукраїнців. Таким тижневиком вже є Юкрейніен Віклі.

Натомісць конечним доповненням для інформаційної праці Українського Квартальника був би бюлетень, виданий неперіодично, але часто і то негайно по кожній важнішій події. Такий бюлетень повинен бути видаваний людиною дуже критичною та політично зрівноваженою, щоб подаваний матеріял був все дуже докладно проаналізований та стверджений. Іде про це, щоби виробити собі для тої інформаційної служби про Україну потрібне довіря.

На вироблення такого довіря треба працювати довший час. Можна і треба рахуватися з тим, що матеріял, насиланий до редакцій та пресових агенцій чи поодиноких журналістів, не буде якийсь час використовуваний. Тим одначе не треба знеохочуватися, бо по якімось часі солідність інформації таки переконає неодного упередженого, що інформації, подавані українською інформаційною службою, є правдивими.

Такі бюлетені української інформаційної служби мусять бути видавані не тільки людиною з основним знанням українських справ, але також зі знанням духовости англосаксів, французів, тощо. Думати, що вистане тільки посилати інформації англійською мовою, щоб повнити корисну інформаційну працю, є помилкове. Щоб праця була корисна, редактор бюлетеню мусить знати духовість тих, для кого пише. Часом одна чи друга фраза може зовсім здескридитувати інформатора та його працю.

Редактор бюлетеню мусить мати ніжне вичуття такту, що випадає пустити, а що ні, в яку форму убрати цю відомість, а в яку ні. Для прикладу наведу таку одну інформацію, яка не повинна бути у зрівноваженого політика - журналіста. Розповівши про одну подію фаворизування червоних, автор інформації затитулував свою пламенну статейку, повну святого обурення, так: „В альбом американському Департаментові Стейту". Несеріозність такої фрази більше осмішує автора, ніж дотикає американський департмент стейту. Вона одначе є прикладом, як інформація про Україну не повинна виглядати.

Видавання бюлетеню, по моїй думці, є дуже потрібне та повинно бути зреалізоване в міру фондів, що стоять до розпорядимости українців поза Україною сущих. Було б дуже бажаним, щоб таке Інформаційне Бюро обслугувало цілий світ, маючи на місці своїх представників в Аглії, Канаді, Франції, Італії та ще де, і які знають місцеві обставини і людей.

Централя такого інформаційного бюра повинна бути в Америці, де нині концентрується ціле життя того світового табору, на який усі карти ставить нині український нарід.

Справа інформації світу про Україну усіми способами — квартальником, бюлетеньом чи окремими статтями в англійських журналах повинна бути зорганізована під одним зарядом української національної інформації.

З того виходить, що справа інформації світу про Україну набирає ширшого значення, як справа американської, канадійської чи тільки уркаїнської

(Докінчення на 3 стор.).

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

30)

— А чому не припустити, що мені душно на своїй вітчизні? — загадково посміхнулась Аглая. — В таких випадках можна зробитись навіть киргизом тощо... коли в Киргизії є оддушина.

Товариш Вовчик раптом позіхнув і, розкинувши руки, ліг на траву.

— А все таки, коли правду говорити, сказав він, — нічого я не зрозумів із твоїх балачок. Якось дуже плутано, майже так, як у Дмитрія. Політика, політика й політика, і відсутність усякої ясности... Ти, часом, не комуністка?

Аглая засміялась. Їй усе таки Вовчик, їйбогу, подобається: поруч із безпримірною наївністю такий тонкий сарказм. Коли б вона належала до компартії, їй би від такої репліки не поздоровилось. Тепер вона розуміє Карамазова й розуміє, чому він не хоче покінчити зі своєю КП(б)У.

— Ти, будь ласка, не приписуй мені того, що я не думав говорити, — стривоженим голосом сказав лінгвіст.

— Ти одмовляєшся? — усміхнулась Аглая. — Тоді я прошу пробачення: мені здалося, що ти багато відважніший самого себе.

Товариш Вовчик широко позіхнув. Він підсвиснув своєму лoвераковi й сказав:

— Ну, добре. Постановимо, що розмову скінчено. Тепер запитання: ти сьогодні вийдеш до Дмитрія?

— А ти дуже хочеш, щоб я вийшла?

— Звичайно.

— Ну, тоді я обовязково не вийду.

— А я тоді з тобою й говорити не хочу, — обурився товариш Вовчик. — І взагалі страшенно шкодую, що прогаяв стільки часу.

Аглая зареготола. Ах, який він смішний цей Вовчик! Він „прогаяв стільки часу". Хіба все його життя не є порожне місце в світовому рухові? Відкіля це він узяв, що йому дано якось там „гаяти чи не гаяти час".

— Проте, ти на мене не гнівайся, друже. Це я жартую, — сказала вона.

Але Вовчик і без пробачення не ображався; він не мало чув таких компліментів хочби від того ж Дмитрія. Вони його зовсім не обходять, його тільки дивує, чому це „пастир" (він таки зіронізував) не хоче йти до своєї вівці...

Словом, до побачення!

Вовчик підвівся вже і йде до паркану. Тоді з-за повітки вискакує тьотя Клава й бере його під руку. Вона запевняє лінгвіста, що й не думала підслухати його розмови, але вона ставить такі дві вимоги: перша — Вовчик дає чесне слово, що Дмитрій нічого не взнає про те, як думає про нього Аглая („моя племінниця, бачиш, з одного боку — висококультурна людина, а з другого — якась дуже необережна й одверта до безумства").

— Таке слово я вже дав Аглаї, — незадоволено сказав лінгвіст.

— А друге, — продовжувала тьотя Клава, — я тебе прошу поцілувати мене по секрету в оце праве вушко й нічого турбуватись: Женя вже знає, що ти сидиш з Аглаєю, і хоче зіграти з тобою в шахи.

Вовчик зараз не має бажання грати в шахи; йому треба піти до Дмитрія. Але він не може відмовитись, бо тьотя Клава все одно поставить на своєму і все одно йому доведеться грати в шахи. Він повертається до гамака й раптом бачить у ньому Аглаю. Вона зараз маячить там неясним сильветом. „Що думає ця чудна дівчина?" — приходить йому в голову. Але питання цього він не думає розвязувати... та й прийшло воно зовсім випадково.

Тьотя Клава, як і треба було чекати, спершу влаштувала з ним подорож у глибину жерделевого саду, й там, під пишною бузиною, притиснула його до своїх грудей. І тільки коли все було зроблено, вона взяла його під руку й, трохи похитуючись від задоволення, пішла з ним до Євгенія Валентиновича.

— О, баядерка!... — наспівувала вона, наближаючись до дверей. На порозі їх зустрів чоловік в золотому пенсне і простягнув Вовчикові обидві руки:

— А... я дуже радий! сказав він і дав дорогу трохи збентеженому лінгвістові.

(Кінець).

ШАНОВНІ УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ! ЧИ ВАШ ВІДДІЛ ПРИДБАВ УЖЕ ЦЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ, ЯКЕ БУЛО ПОДАНЕ В ЛИСТІ, ЩО ВИ ЙОГО ДІСТАЛИ В СЕРПНІ ЦЬОГО РОКУ? ЯКЩО НІ, ТО ВІЗЬМІТЬСЯ ЗАРАЗ ДО ПРАЦІ, БО ДО ЗАКІНЧЕННЯ КАМПАНІЇ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ СОЮЗУ ДО 50 ТИСЯЧ ЛИШАЄТЬСЯ ВЖЕ ТІЛЬКИ ОДИН МІСЯЦЬ! ТОМУ ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ МІСЯЦЬ НА ПРАЦЮ ДЛЯ СОЮЗУ, ПАМЯТАЮЧИ, ЩО УСПІХ ТЕПЕРІШНЬОЇ КАМПАНІЇ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВАС, ТА ЩО ВСЯ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВИСЛІД ЦЕЇ КАМПАНІЇ БУДЕ ТЯЖІТИ НА ВАС ТАК ДОВГО, ПОКИ НЕ ПОДБАЄТЕ, ЩОБ ВАШ ВІДДІЛ ВИПОВНИВ ЦЮ КВОТУ НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЯКА БУЛА ЙОМУ ПРИЗНАЧЕНА.

В ОБІЙМАХ СМЕРТИ

(Картина з кривавої розправи червоних польських відділів над українським населенням. на основі розповіді очевидця, ст. вістуна УПА — Г.).

Весною 1947 р. уряд червоної „демократичної" Польщі кинув до боротьби проти УПА великі військові зеднання, які залляли ціле „Закерзоння". Були це спеціяльно вишколені частини до боротьби проти партизан, якими проводили советські старшини. Ворог бльокував села, робив облави, уживав різних хитрощів і підступів, але без успіху. Йому ніколи не вдалося окружити нашого відділу і його розбити, як то він мав у пляні. Ворог виселив українське населення, думаючи, що те завдасть нам смертельного удару. У виселених селах квартирували польські відділи, щоб не дати нам змоги брати харчів. Посилились ще більше облави й засідки, але все без більшого успіху. І хоч нераз вдавалось польським відділам окружити нашу групу в лісі, то ми все проривались з окруження і зникали в лісах, лишаючи ворога здезорієнтованого і збаламученого. Щоб нас знову знайти, — треба було робити нову облаву, по пройденому лісу, але й тут ми несподівано проривалися й пропадали. За чей час підходила ніч ми відбивалися по кількадесять кілометрів від загроженого місця. — Вправді приходилось нам нераз круто. — Часті бої і жертви, недоспані ночі, безупинні рейди, часто голод і брак найпотрібніших речей щоденного вжитку, нас виснажували.

Все стрілецтво по-геройськи переносило, а будучи раненим чи у безвихідному положенні, щоб не датись у руки ворога, самі себе стріляли. Таке було положення відділів УПА і самооборонних відділів, які находились у поодиноких селах.

У багато гірших умовинах находились члени санітарних відділів, які були тісніше повязані з тереном й не мали свободи рухів. По виселенні українського населення їх доля значно погіршилася. Сидячи в криївках, вони були змушені бодай раз на тиждень виходити, щоб зорієнтуватися в ситуації. І тув часто попадали вони в руки ворога живими. В криївках з хворими стрільцями, все був лікар, санітар і 2-3 стрільці, які час-від-часу виходили з криївки шукати з відділами звязку, організувати харчі, чи інші потрібні речі. Часом вдавалося ворогові відкрити місце криївки. Таке саме сталось з нашим санітарним пунктом у четвертому районі Н. повіту. Санітарна криївка містилася в лісі. Дооколичні села були вже виселені. Через цілий час санітарна криївка була в стислому контакті з відділом. 7. 5. 1947. р. з тактичних оглядів, наш відділ вийшов з цього лісу, удаючись в інші комплекси. Звязку з санітарним пунктом ми тоді не мали. 18. 5. відділ вернувся знову в цей ліс і кількох стрільців пішло до криївки, щоб знову навязати звязок, поділитись новинами і запитатись д-ра Яромира про те, що потрібно хворим. Уже добре стемніло, коли ми доходили до криївки. Недалеко від криївки почули ми страшний сморід гниючого тіла й крови. Коли ми прийшли над криївку, побачили з неї одне велике румовище. В поблизькому селі почули ми стріли з кулемету і автоматів. Видно ворог був недалеко.

Над криївкою ми не світили, з огляду на близькість ворога, і повернулись до відділу. Тут зголосили командирові відділу, що криївка впала. На другий день пішли ми знову в те місце і очам нашим представився страшний образ. Серце кривавилось з болю. Ціла криївка була змінована і разом з побитими стрільцями висаджена в повітря. Над криївкою уносилися мільйони мух, які хмарами осідали на кусняк пошматованого і з землею змішаного стрілецького тіла. Куснi одежі і порваний перевязочний матеріям були викинуті вибухом на галуззя дерев. У віддалі кількадесять метрів лежали порозкидані лікі. Ми клонимо в пошані голови перед тінями поляглих друзів. З затисненими кулаками присягаємо помсту на червоних большевицьких і польських варварах. Стемніло і ми, клякнувши над їх тлінними останками, молились за героїв, які полягли в нерівному бою за кращу долю своєї безталанної батьківщини.

Про трагедію упадку санітарної криївки ми довідались від мешканців села В., яких ще не виселили червоні польські опришки. Санітарна обслуга вийшла з криївки в поблизьке виселене село, не знаючи нічого про рухи ворога. У селі несподівано попали стрільці у ворожі руки, не маючи часу вжити зброї, щоб застрілитись. Почались допити й страшні тортури, які може видумати тільки східній варвар. Один із стрільців, не видержуючи ворожих тортур, показав місце, де находилася санітарна криївка. Польська військова частина окружила криївку і закликала д-ра Яромира, щоб він здався, бо жадна оборона не поможе. В криївці було тоді крім лікаря ще 6-тьох ранених стрільців, які не були в змозі боронитися, тим більше, що ворог був на верху в кращому положенні. Щоб не дати себе живими в руки ворога, стрільці просили д-ра Яромира, щоб він їх постріляв. Коли польські вояки почули відповідь д-ра Яромира, що воно живими не здадуться, кинули до середини кілька гранат, які ще більше поранили ранених уже стрільців. Від чорного їдкого диму з ґранат стрільці душилися. Д-р Яромир уважав дальший опір недоцільним, бо він міг бути раненим, а тоді ніхто не міг би сповнити волю стрільців. Перед смертю стрільці заспівали „Ще не вмерла Україна..." і після того д-р Яромир на власне бажання стрільців їх порозстрілював. На кінець з окликом „Слава Україні"!, смерть її загарбникам"! — на очах польських вояків сам застрілився. ВП (войсько польське), бачучи таке геройство наших стрільців, змінували і висадили криївку в повітря.

(„Час").

Враження із Здвигу Українсько-Американської Молоді Західної Пенсилвенії

У днях 21. 22 і 23 листопада б. р. відбувся в місті Пітсбурґу у готелі „Форт Пит" Здвиг Злучених Клюбів Західної Пенсилвенії, котрі належать до Ліги Української Молоді Північної Америки. Весь дохід із цього підприємства заздалегідь призначено на допомогу нашим нещасним і безпритульним скитальцям.

В пятницю (21.) вечером влаштовано вечерок-забаву на галі в Мекізракс. Було присутних около триста людей, що весело й культурно забавлялись до пізної ночі. В суботу (22.) відбулось „Форум", на якому було крім місцевих людей багато гостей, а це з Акрон, Шікаґо, Дітройт, Клівленд, Филаделфії, Ню Йорку, а навіть і з Канади. Збори перевів в подиву гідним порядку Орест Зорина. На програмі були ось такі точки:

а) Петро Марущак, студент Дукейн Університету, говорив на тему: "World Government and the Ukrainian Question" (Світовий Уряд і українська справа).

б) Місцевий молодий адвокат Алберт Пазлов: "Lest we forget". (Щоб не забути!).

в) Петро Козак: "Problems encountered in organizations of our youth". (Проблеми, перед якими стоять наші організації молоді).

г) Дмитро Старощак: "How to solve the above problems". (Як розвязати отсі проблеми?).

ґ) Д-р Юхнович, котрий лише тому десять днів, як вирвався із скитальщини, говорив про його переживання у скитальських таборах.

д) Панна Люба Королишин, студентка університету, говорила про історію української музики.

е) Пані Лідія Ненадкевич говорила про українське мистецтво. Зазначити треба, що пані Лідія займалась підчас зборів молоді виставою українських вишивок. Є вона дружиною українського адвоката з Волині й перебула разом з чоловіком тортури скитальщини, а кілька місяців тому приїхала до Америки.

Ціла програма тих зборів була переведена дуже вдатно, кожда промова була глибоко обдумана і добре оброблена. По кожнім докладі була поважна дискусія. Голос забирали майже всі присутні, даючи свої влучні завваги або доповнення. Спеціяльно пані Федан, відома українська філянтропка подавала у многих квестіях надсподівані розвязки. Назагал можна сказати, що наша молодь це зрілі люди, котрі розуміють діло, знають як до нього віднестись та як розвязувати різні складні проблеми.

Вечером в суботу відбувся бенкет, в котрім взяло участь понад 240 осіб. Іван Сушинський, визначний молодий громадянин з Мекізракс, дуже вміло кермував бенкетом як тостместер. Вступне слово сказав голова Ліги Північної Америки, капітан Данило Слободян. У річевій і довшій промові говорив про ціль і значіння Ліги у нашому загальному житті, а теж про її бажання і стремління. Сказав, що наші батьки приїхали сюди без нічого, одначе трудящою і мозольною працею побудували церкви, школи та великі організації, розбудувавши нове громадське життя у прибраній батьківщині. В короткі, казав він далі, молоді переберуть ті інституції в свої руки, щоб їх вести ще краще. Ідеалом кождого американця українського походження, казав бесідник, повинно бути, щоб він став чесним і щирим американським патріотом, підпирав свою владу в її змаганнях до справедливого ладу і миру не тільки в Америці, але і на цілому світі, а водночас старався теж і про це, щоб на землях просторої України, батьківщини наших дідів і прадідів, завести таку свободу і такий демократичний лад, які ми маємо на благородній землі Вашинґтона. Черговим і останнім бесідником був Евген Рогач, касієр Злученого У. Д. Комітету в Филаделфії. Він розказав присутним про діяльність цього Комітету. По таборах Европи в цей час терпить в нужді понад триста тисяч українських селян, робітників і трудової інтелігенції, котрі не можутv вертати на рідну землю, бо там їх жде певна загибіль. Наш обовязок: їм помогти. Жиди в Америці зібрали понад триста мілійонів долярів на допомогу своїм одноплемінникам, а ми з тяжкою бідою до цього часу зібрали заледви триста тисяч долярів. Тож кождий українець котрий має серце, а не камінь в грудях, повинен причинитись до цього допомогового діла. Надмінив також, щоб ми старались впливати на американські державні чинники, щоб змінити теперішні іміграційні закони та допустити хоч частину скитальців до Америки, де вони були б цінним набутком.

Оба бесідники зробили глибоке враження на всіх слухачів. На закінчення тостмейстер представив присутних гостей, між котрими були також п. Гюстон, представник міста Пітсбурга, п. В. Шабатура, представник Народньої Помочі, п. Борис Пішко, представник Укр. Робітничого Союзу, п. Е. Рогач, представник Провидіння і п-ні Марія Малевич, представниця Укр. Народного Союзу.

Бенкет отворено і закінчено молитвою.

В неділю (23) пополудні відбувся в Укр. галі в Мекізракс Фестівал, получений з Концертом.

Цей здвиг перевів вдатно з великим тактом наш молодий громадянин з Аліквіпи — Честер Манастерський. Свято вітворив молитвою місцевий парох о. Дяків. Зібраний Укр. Хор з Пітсбурщини, в чудесних народних строях, під батутою Теодора Котули відспівав сім точок народних пісень. Кожда пісня зістала виконана якнайкраще. Співаки та їх дірижент заслуговують на повне признання. Колишня школа Авраменка під проводом п. Арсенія представила пять точок українського народного танку. Кождий танок випав вдачно і розвеселив всю публику. Належиться їм за це щира подяка. Солісти, п-на Полянська, п-ні Комічак і п. Шпікула, артистичним виконанням шістьох точок їхньої програми чарували присутніх слухачів. На особливу увагу заслугує звінкий сопран п-ни Полянської, котра — як віримо — вкоротці стане жемчугом для українсvкого мистецького імені в Америці. Еміль Торик із своїм братом (третя генерація в Америці), хлопці літ 10 і 12, відіграли на скрипці і фортепіяні два музичні твори, чим також причинились до звеличання цього свята. В Авраменко віддеклямував в знеслий епос і загрів слухачів до дальшої боротьби за волю України. Вкінці д-р Юхнович розказав про свої переживання на скитальщині, казав, що націсти силою забрали його і йому подібних в Німеччину до примусової праці по фабриках. По розбиттю німців, остались вони безпомічні і безпорадні. Ховались по лісах, щоб їх знова силою не вивезли в Сибір. По довгих трудах і муках, десь в якійсь стайні за містом, знайшов їх вояк Американської Армії, котрий був українського походження і міг з ними розмовитись. Випитав, хто вони і дав їм змогу віднестись до УНРРА, котра їм дала яку-таку опіку. Казав д-р Юхнович: Як дивлюсь на вас, на ваші веселі здорові лиця, на ваше гарне одіння, на ваші чисті і теплі хати, мені здається, що це лише сон, що ось збуджусь знова в зимнім таборі і знова буду ховатись, щоб мене червоний кат не зловив і не вислав на каторгу.

Також артист-маляр Андрусишин, котрий приїхав недавно із скитальщини, дав горячий заклик, щоб посилати афідевіти нашим нещасним скитальцям, щоб їх спровадити до Америки.

На закінчення, місцевий громадянин, п. Старощак, заговорив про свої спостереження як наочний свідок, що бачив тих бідних людей, будучи в Американській Армії. Потім сердечно закликав до добровільних жертв. Зараз переведено збірку.

Загальне враження із цілого Здвигу є надзвичайно корисне. Це є перший раз, що в Пітсбурщині сама молодь, без допомоги „старшої генерації" діпняла такого діла. Теж треба признати, що стара генерація може багато дечого від молодих навчитись.

Переведення „Форум", бенкету та концерту відбулось цілком на американський лад, у великому порядку. Всякі тертя або непорозуміння залагоджували як справжні джентелмени, з гумором. Де хто собі нераз думав, що наша молодь пропала. Дехто думає, що коли старша генерація відійде на вічний спочинок, то й не буде тут кому обороняти ідею самостійної й демократичної Української Республики. Та воно так не є, бо коли між нашими молодими у Пітсбурщині бачимо такі нові сили, як Іван Сушинський, Честер Манастерський, Орест Зорина, Теодор Котула, Іван Міґель, Михайло Торек, Марія Дидів, Катерина Галущак, Ольга Фігель, Дмитро Старощак і сотні інших, то тут житиме довго українське життя, а з ним теж й ідея, звязана з гимном „Ще не вмерла Україна".

Гість,
(із старої генерації).

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 18.

(Докінчення листи ч. 18).

Відділ:		Жертва:
204	Микола Данильченко	$ 5.00
204	Юлія Ленчук	4.00
206	Тома Чагарин	2.00
209	Михайло Тарновський	2.00
213	Андрій Романів	2.00
213	Василь Салій	2.00
219	William Leszchyn	2.00
220	Elias Kowalczuk	2.00
221	И. Татарчук	2.00
221	Михало Шпак	2.00
221	Дмитро Ґой	2.00
221	Василь Горінь	2.00
221	Дмитро Кузьма	2.00
221	Петро Дзидзан	1.00
237	Matys Harry	2.00
238	Александра Шафонська	2.00
241	Демко Добровода	2.00
242	William Naydock	2.00
245	Петро Єдлінський	2.00
254	Андрій Стасюк	2.00
276	Петро Карачок	2.00
288	Perih Alex	5.00
288	Максим Паращак	3.00
292	Теодор Титар	5.00
299	І. Сидорович	2.00
299	І. Леньський	2.00
299	М. Дулнявка	2.00
299	Н. Гливка	2.00
324	Василь Слободян	2.00
324	Венгринюк Іван	2.00
325	Петро Бойчук	2.00
325	Михайло Заплітний	2.00
330	Даниїл Поцентилюк	2.00
334	Ілько Лазірко	2.00
334	Михайло Ярема	2.00
334	Василь Литвак	2.00
334	Микола Задерецький	2.00
334	Олекса Русиник	2.00
334	Василь Юрчишин	2.00
334	Іван Жук	2.00
334	Максим Куць	2.00
345	Олекса Пилатюк	2.00
353	Микола Василюк	5.00
353	Дамян Кучевський	3.00
353	Йосиф Куцак	2.00
362	Павлівець Теодор	2.00
362	Осередчук Йосиф	2.00
362	Восюрка Микола	2.00
362	Лешак Михайло	2.00
362	Сідорський Іван	2.00
362	Антіш Василь	2.00
362	Розат Іван	1.00
367	Корнило Сорохтей	3.00
367	Кирило Хомин	2.00
367	Антін Мельник	2.00
367	Василь Пукіш	2.00
367	Михайло Яніцький	2.00
369	Іван Колтонюк	2.00
370	Василь Ковальчук	5.00
370	Данило Небор	2.00
370	Іван Плуговський	2.00
372	Анна Білецька	2.00
389	Михайло Кривий	2.00
390	І. Прохніцький	2.00
393	Йосиф Костер	3.00
400	Дмитро Вус	2.00
403	Демко Хомин	5.00
409	Іван Костий	2.00

Справа інформації світу про Україну

(Докінчення зі стор. 2-гої)

еміграції в Европі. Це справа всеукраїнського значення, світових розмірів, тому повинна бути розважена всіми політичними чинниками нинішнього активного українства. Це справа незвичайної ваги, тому повинна бути вирішена ширшим зібранням українців та ним поперта. Раз та справа стане справою українців всего світу, так вона повинна бути льояльно попирана всіми українцями та повинна дістатися до всіх закутин світу, маючи в українцях, розкинених по всему світі, своїх природних помічників.

Річ природна, що до справи інформації світу про Україну в нинішні часи не вільно підходити зі становища особистих анімозій, уподобань чи неуподобань. На першому місці в цій цілій справі мусить стояти справа поневоленої батьківщини, країни наших предків та жагуче бажання помогти її визволенню. На особистий підхід до тих справ у такі часи, як нинішні, нема та не може бути місця.

(Кінець).

ЧИ ВИ ВЖЕ ВПИСАЛИ СВОЇХ ДІТЕЙ ДО У. Н. СОЮЗУ? КОЛИ НІ, ВПИШІТЬ СЕЙЧАС!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

На працю Українського Конгресового Комітету.

Дня 14. листопада відбулись чергові збори відділу Українського Конгресового Комітету в Українському Народному Домі при Мартин і Мішіген вул.

Предсідник відділу У. К. Комітету, Володимир Дідик, відкрив збори і заявив, що в літі годі було скликати збори, але тепер саме пора до дальшої праці.

Український Конгресовий Комітет, створений волею американських українців, має мандат боронити українську визвольну справу, яка тепер стає актуальною теж і в Америці.

Український Конгресовий Комітет, щоб виконати своє завдання, потребує якнайбільше моральної і матеріяльної помочі.

Маємо в нашій метрополії Дітройту інші поважні інституції, як Український Допомоговий Комітет, Комюнити Чест та інші установи, які треба далі підпирати жертвами, але теж треба памятати за допомогу У. К. Комітетові.

На працю Українського Конгресового Комтету зложили свої жертви такі товариства, члени і прихильники:

Український Американський Політичний Клюб $50; по $25: Відділ 292 У. Н. С. Український Золотий Хрест, Відділ 14; Провидіння, Відділ 96, $10; по $5: І. Столяр, П. Дунаєвський, І. В. Дячун; по $2: М. Кахній, І. Дзядик, П. Кізел, В. Дідик, І. Каменецький; по $1: Н. Медвідь, К. Качмар, Д. Добрівний, І. Форись, Ю. Новак, І. Козачок, С. Дулька, Г. Трухан, М. Маланяк, Н. Гриб, Т. Затон, І. Андрусевич, І. Мус, Т. Виниичук і В. Колодій. Загальна сума виносить $150, яку передано скарбникові Українського Конгресового Комітету, Дмитрові Галичинові.

Крім цього відділ У.К.К. Дітройтської Метрополії переслав разом з привітом на Панамериканську Українську Конференції $50 на У. К. Комітет.

Іван В. Дячун,
секретар-скарбник.

—о—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З похорону на поміч членам Української Повстанчої Армії.

Дня 27. листопада відійшов на вічний спочинок бл. п. Микола Гула, родом зі села Коцорів, пов. Бібрка. Покійний, український бизнесмен, був діяльним членом серед українського громадянства в місті Ню Йорку, належав до багатьох українських організацій та був довгий час урядником української прав. церкви св. Володимира, а також її предсідником. Покійний щиро відносився до всіх визвольних змагань нашого народу, брав участь у всіх українських маніфестаціях та на такі цілі щиро жертвував.

Тому, що Покійний за життя своїм милим, товариським поведенням в українському оточенню й своєю жертволюбивістю на різні народні цілі здобув собі велику популярність, не диво, що на його похорон, який відбувся 1-го грудня, прибуло крім родини багато знакомих і приятелів.

По похороні зійшлися знайомі Покійного до церковної гали на 14 вулиці, щоби зложити вдові, трьом синам, невістці й внукові співчуття по втраті мужа й батькта. При тій нагоді пошановано жертволюбимість Покійного збіркою в сумі $40 на поміч членам Української Повстанчої Армії. Зібрану суму переслано до Зд. У. А. Допомогового Комітету в Филаделфії.

На ту суму зложили: по $5: Катерина Гула й Андрій Гула; по $2: І. Шеремега, П. Мілер, А. Куцик, П. Тибор, І. Мартинович; по $1: о. Л. Весоловський, о. Г. Павловський, М. Близнак, І. Атон, проф. Олексин, С. Штига, М. Штига, П. Цимбала, С. Корпан, М. Баляс, М. Олексів, К. Романчук, А. Кіт, К. Влах, М. Сой, А. Цвіргун, Т. Гіблей, А. Стефанишин, М. Стехнович, М. Курчій.

Микола Близнак.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12,529 Бережницьких і Журавницьких з с. Боднарович (Станиславів) від Вислобіцький Михайла.

12,530 До братів Пілікан Мирона і Альфида з с. Щанець від Курган Олександри зам. Почонтек.

12,531 Починків Михайла, Миколи, Василя і Йосифа з с. Куропатник (Бережани) від Деберний Миколи.

12,532 Іканич Марії з Перемишля від Грибіняк Григора з Повхової (Дубецько).

12,533 Бішекевич Романа від Ляцок Ілька з Радехова.

12,534 Войтович Павла з с. Язлівчик (Броди) від Войтів Степана з с. Язлівчик.

12,535 Гаврилюк Евгенія з дому з с. Лубянок Низших (Збараж) від сестрінка Палямарчук Степана.

12,536 Масник Марії тітки з с. Вовчиці (Станиславів) від Масник Степана.

12,537 Рабик Марії з с. Саранчуки (Бережани) від Семенець Дмитра і Рабик Евгенії.

12,538 До рідних та знакомих з м. Тисьмениці (Станиславів) та до Дружковської сестри моєї мами від Дублінська Галини.

12,539 Посацький Методія стрийка від Посацька Орисі і Загталяк Теодора.

12,540 Федишин Марії сестри та до Савичів (Стрийської Бані) від Костів Івана з м. Болехова (Стрий).

12,541 Блідий Петра і Михайла вуйків від Гес Василя з с. Бубло (Перемишль).

12,542 До вуйків Процик Данила та рідних з с. Красносілець (Збараж) від Яремчук Ілії.

12,543 Савченко Анни тітки (що живе в Сан Франціско) від Скабринська Ольги з дому Овденко.

12,544 Джус Степана с. Григорія пошукує донька Марії замужна Галан Палагія.

12,545 Фалдиста Марти зам. Березовська тітки з с. Іванчан (Збараж) від Трач Петра.

12,546 До вуйка Гетман Юрка з с. Красне (Ярослав) від Цаплап Андрія.

12,547 До брата Юречек Дмитра і сусіди Гарболінський Василя з с. Мільниця (Борщів) від Погорецька Анни.

12,548 Атаманчук Степана стрийка з с. Довга (Калуш) від Атаманчук Івана з с. Нігівців.

12,549 Холорович Івана вуйка з с. Мартинів Новий (Рогатин) а теж його сина від Микитюк Прокопа.

12,550 Кец Марії тітки від Курило Володимира.

12,551 Фасоляк Катерини з дому Кострицька з с. Волі Кобленської (Самбір) та вуйків з тогож села від Фасоляк Катерини.

12,552 Лопух Івана і його родини з с. Дубрівка (Ужгород-Карпат. Україна) від Мигович Миколи.

12,553 Стримінський Павла стрийка з с. Криве (Лісько) а теж вуйків і тіток Ласковський Куби, Карольки і Софії з с. Новосілці Гневош (Сянік) від Стримінська Анни.

12,554 Лазука Марії тітки з с. Тирява Сильна (Сянік) від Лазука Михайла з Тиряви Сільна.

12,555 До братів Ной з с. Нова Скварева (Жовква) від Ной Івана.

12,556 До родини Хабаль від Хабаль Василя с. Гриня з с. Библо (Перемишль).

12,557 Григорович Михайла з с. Глинського (Полтавщина) від сина рідної сестри Григоровича Тацюк Василя.

12,558 Бурдик Теклі зам. Злочівська з с. Підланці (Золочів) від Івашко Дмитра.

12,559 До рідних Стрівбицький Петра і Пазі з с. Спас-Тершів від Стрівбицька Христі.

12,560 Федорчук Петра і Гриця з Николаївки і Лисичник, Колопень Миколи, Базик Семена з Блищанки від Федорчук Тараса.

12,561 Рог Павла вуйка від Черниш Саверка з с. Котівки (Копичинці).

12,562 Кульма Катерини з с. Ялихович (Золочів) від Козак Івана.

12,563 До братів і сестри Мельник Івана, Онуфра і Розалії від Мельник Михайла з Бразилії.

12,564 Гнатишин Григорія з с. Трійця (Радехів) від Фидишин Павла.

12,565 Мельник Йосифа з Очків Очко Володимира з с. Марево (Добромиль) від Мельник Теодора.

12,566 Ковальчук Гната з с. Дублян (Новий Самбір) від Хомишак Розалії зам. Калька.

12,567 До сестри Сукирка з с. Корличі (Перемишляни) від Сукирка Катерини.

12,568 Комарніцький Онуфрія вуйка з с. Старяв (Добромиль) від Федічко Івана..

12,569 Совірко Анастазії тітки від Боднар Ярослава с. Антона з с. Монастирець (Ліско).

12,570 Федик Юрка з с. Лішної (коло Дрогобича) і Федик Миколи з с. Озимна (Самбір) від Федик Юрія.

12,571 Мандрик Тимка, Яшкович Миколи з с. Смеречка від Мандрик Федора з с. Смеречок (коло Турки).

12,572 До кревних і знакомих з Калуша від Петришин Онуфрія.

12,573 Баран Федька вуйка з с. Воля Малнівська від Нога Анни д. Йосифа з с. Воля Глиницька.

Голоситись на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

АДРЕСИ УСТАНОВ,

які займаються спровадженням імігрантів з Европи до Америки:

1. **THE CATHOLIC COMMITTEE FOR REFUGEES,** 165 W. 14th St., New York 11, N. Y.
2. **UNITED SERVICE FOR NEW AMERICANS,** 15 Park Row, New York 7, N. Y.
3. **HIAS,** 425 Lafayette St., New York 3, N.Y.
4. **AMERICAN FRIENDS SERVICE COMMITTEE,** 20 South St., Philadelphia 7, Pa.
5. **CANADIAN LOCATION SERVICE,** 4221 Explanade Avenue, Montreal, Canada.

З повижче згаданих, установа під ч. 1 — займається католиками; під ч. 2 — протестантами й православними; під ч. 3 — жидами; під ч. 4 — ближче неозначеними особами.

Адреса організації „КЕР" — CARE — яка висилає на замовлення харчові пакунки, так звані „десять в одному" ($10 за пакунок) є слідуюча:

CARE
50 Broad Street, New York, N. Y.

ЩОБ ПРИГАДАВ СОБІ ХЛОПЯЧІ ЛІТА!—Усміхнений президент Труман перебирає дарунок від представника Товариства Полевої Артилерії, ген. А. С. МекОліфа. Це хлопяча стрільба. Президент є почесним президентом цього товариства, а ген. МекОліф це той, що в часі боротьби в Бастонь (Франція), сказав німцям, що жадали від нього здачі „Натс".

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то **хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, **коштує $1.00.**

Адм. „Свободи".

ПОШУКУВАННЯ

1) **Mrs. EUHENIA GABRIEL,** Wesburg Ave., Carle Place, Long Island, New York (цей адрес ще з 1932 року)

2) **Пан ВАСИЛЬ МЕДВЕДИК** із Жабина, повіт Зборів, Галичина.

3) **Пан ОСИП МИХАЙЛИШИН** із Поморян (парцеляни), повіт Зборів, Галичина.

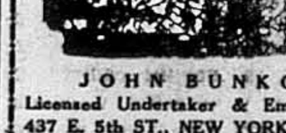
Вище згаданих осіб пошукує:

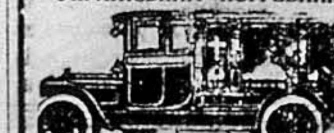
Пані СЕРАФИНА з Музиків
РЕКШИНСЬКА
BERCHTESGADEN STRUB
UKR. LAGER 2/88, U. S. ZONE,
BAVARIA, GERMANY.

Пошукувані особи можуть голоситися рівнож на адресу:

ХАРКАВИЙ ПЕТРО
4441 SO. MARSHFIELD AVE.
CHICAGO 9, ILL.

ТАРЗАН, ч. 1741. Жіноча вірність.

Попавши в цілковите оголомшення під насильним ударом, Тарзан вхопився несвідомо львиної гриви.

Боротьба викликала завелике зворушення серед сторожів Джени й вони кинулися до воюючих.

Коли Кімбу побачив, що її ніхто не стереже, він прохав її, щоб вона втікала.

Одначе Джена відмовилася опустити свого чоловіка в нещасті.